

“Laporte tenia una elegància moral”

Jordi Pujol recorda la gran personalitat de Josep Laporte, mort el dia 15 de febrer a Barcelona. Metge farmacòleg, va ser conseller de dos departaments de la Generalitat de Catalunya i rector de la UAB. La mort el va sorprendre quan exercia la presidència de l'Institut d'Estudis Catalans. En una segona entrevista, Francesc González Sastre, secretari científic de l'IEC, completa el retrat.

Jordi Pujol va ser la persona que, en qualitat de president de la Generalitat de Catalunya, va encarregar a Josep Laporte —desaparegut aquest passat 15 de febrer d'un atac de cor mentre assistia a un acte al Palau de la Generalitat— la responsabilitat dels departaments de Sanitat, entre el 1980 i el 1988, i d'Ensenyament i Universitats, entre el 1988 i el 1992.

—Senyor Pujol, recorda quan va conèixer el senyor Laporte i en quines circumstàncies?

—Ens vam conèixer quan jo estudiava tercer de medicina, perquè ell era ajudant del catedràtic García Valdecasas i ens donava algunes classes. Després també vaig estar un temps curt al laboratori del doctor García Valdecasas i allà el vaig tractar més.

—Podria fer una valoració de la seva personalitat?

—Era un home que posseïa una elegància de l'esperit. Una elegància moral. Com a polític tenia una manera de fer molt positiva, molt constructiva. I finalment era un catalanista apassionat.

—Quines han estat les seves contribucions al país des del Govern de la Generalitat de Catalunya, al capdavant de dos departaments, Ensenyament i Universitats i Sanitat, però també com a ciutadà?

—És un dels homes dels quals més es pot dir que han ajudat que el país fos millor. Per exemple, en Sanitat va dissenyar i aplicar la reforma sanitària en què incloïa un pla de construcció de centenars de centres d'assistència primària, i va crear una xarxa comarcal de bons hospitals.

Va iniciar la reforma de l'ensenyament, molt complicada i difícil. I, mentre era conseller, es van crear sis noves universitats a Catalunya. Finalment, va posar les primeres bases d'un desenvolupament científic que després va explotar amb gran èxit el conseller Mas-Colell.

—El fet que fos metge de formació professional com vostè va fer que s'entenguessin millor?

—Només un mica, perquè de fet jo no vaig exercir com a metge. En canvi el vaig tractar més perquè tant ell com jo vam treballar a la indústria farmacèutica. Però a més d'això teníem amics comuns metges, com per exemple el doctor Lloveras.

—Quina mena de polític era?

—Com ja he dit, era un polític constructiu. I sobretot gens sectari. Al cap d'un temps de fer de conseller es va preguntar ell mateix si aquesta mentalitat no sectària era la pròpia d'un polític, i em va preguntar un dia: “Vols dir que serveixo?” I jo li vaig dir: “No ho sé. No ho sé ni de mi mateix, però a mi ja m'està bé que siguis com ets.”

—Com era la seva conversa, el seu entretent?

—Assossegada, seriosa i amable. I rigorosa en els conceptes.

—La seva imatge era de bonhomia. S'enfadava mai?

—S'enfadava per tres coses: quan veia que es feien males jugades; quan considerava que es maltractava Catalunya, i pel Barça.

—Tenia alguns temes preferits de conversa? Per exemple, li agradava parlar de política?

—Sí. En realitat ell tenia vocació política entesa com un acte de servei al país. Per tant, li agradava parlar de política. Però era un home culte, per tant, li agradava i podia parlar una mica de tot. De tota manera, he de dir que trobava goig a parlar de coses relacionades amb la medicina i la sanitat. O sigui que es pot dir que el que més va fer durant tota la seva vida —o sigui, de metge, de professor i de conseller— són les coses que realment li agradaven, però com a home d' ampla cultura que era i patriota català sentia un gran afecte per l'Institut d'Estudis Catalans.

—Quina va ser la seva relació personal amb ell, més enllà de la feina política?

—De fet, no hi vaig perdre mai el contacte. Però durant molts anys no vam coincidir gaire fins que ja a prop de les primeres eleccions al Parlament de Catalunya el vaig anar a

trobar i li vaig demanar que formés part de la meua candidatura. Li vaig dir: "Tothom diu que no guanyarem, però jo no ho sé. En tot cas, si guanyéssim, et demanaria que fossis conseller de Sanitat, i si perdem, et demanaré que segueixis fent de diputat en qüestions sanitàries." Li vaig explicar el nostre projecte de país i li va agradar. Va venir amb nosaltres com a independent primer, i després com a convergent.

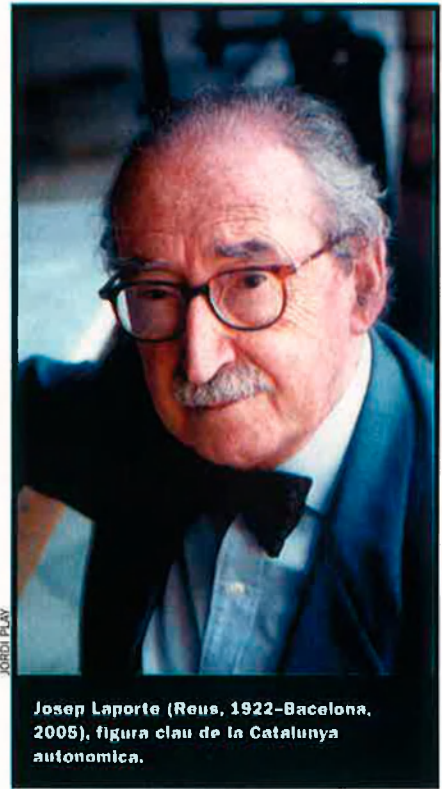
—Què hauríem d'aprendre d'ell?

—La seva lleialtat, la seva manera de fer política, el seu patriotisme. I el seu ànim de concòrdia.

—Finalment, què li deu el país?

—Ja li he dit totes les coses concretes que va fer, però a part d'això ha estat un bon exemple i un bon referent. Ha tingut un estil digne de ser imitat. Tot això val la pena que continuï present entre nosaltres.

Lluís Bonada

Josep Laporte (Reus, 1922–Barcelona, 2005), figura clau de la Catalunya autonòmica.

“La seva serenitat recordava la gent del nord”

Les persones que van veure treballar Josep Laporte en els camps de la recerca, de la docència, de la gestió acadèmica i de l'alta política concideixen a identificar-ne les virtuts principals. El doctor Francesc González Sastre, que va ser degà de la Facultat de Medicina de la UAB durant els anys que Laporte n'era el rector, és secretari científic de l'Institut d'Estudis Catalans gràcies a una de les virtuts del doctor Laporte, el seu tarannà obert i generós. González Sastre s'havia presentat a les eleccions a la junta de govern de l'IEC com a vicepresident, però dins de la candidatura rival a la del doctor Laporte. Malgrat això, Laporte, que en va ser el guanyador, li va oferir el càrrec.

González Sastre, especialista en bioquímica clínica i patologia molecular, va veure'l per primer cop quan estudiava a la facultat, cap al 1959. En guarda un record “científic” molt precís. “Ell era professor adjunt —ens diu—, i recordo que portava una cromotografia sobre paper que era aleshores un procediment innovador i sofisticat. Poc després va ser nomenat avaluador i jurat de la Fundació March per la concessió de beques de postgrau, cosa que indica la confiança que li tenien des del punt de vista científic i d'honorabilitat personal. Posteriorment, el vaig conèixer a la UAB. Era cap del Departament de Ciències Bàsiques, que aplegava la seva especialitat, farmacologia, la meua, bioquímica, i la fisiologia.”

González Sastre el va conèixer sobretot en qualitat de rector de la UAB, mentre era degà de Medicina. A la UAB Laporte va posar a prova les seves habilitats. “Era —recorda l'exdegà—

de tracte planer i elegant alhora i tenia una visió molt clara de les coses. No creava tensions i tenia l'instint de deixar que la gent treballés, tingués iniciatives, fes propostes imaginatives. Són coses que a vegades trobes a faltar en la gent que mana.”

L'expressió, natural i precisa, era també un altre dels seus trets. “El seu discurs, a més de ser formulat en un català correcte, era molt enraonat i l'argumentava per les idees i les paraules, no li calia utilitzar elements sentimentals o retòrics. Era, aquesta, una virtut molt especial que gairebé qualificaríem de biològica.” I no era partiar de xerrar massa: “Quan presidia una sessió era breu, només utilitzava les paraules protocol·làries de cortesia i no aprofitava l'ocasió mai per esplaïar-se.”

Tothom és bo quan es mor, però en aquest cas, diu González Sastre, és cert perquè ja ho era considerat en vida. “A vegades, les petites frustracions, i certes mesquineses, et porten a fer males jugades. No va ser el seu cas.” La imatge era la d'una persona del nord, culta, neta, educada i feliç. “La seva serenitat, la no-concessió al sentimentalisme o primarietats, a la gent mediterrània ens recorda la gent del nord. Però també era un home del Mediterrani i això es veia en el seu interès pel bon menjar, gust que xocava amb el seu aspecte auster.”

I pel que fa als seus tres anys al capdavant de l'IEC, diu: “Ha donat un aire positiu a l'IEC. Tot i que les seccions i filials tenen la seva autonomia, les seves idees han estat efectives. Ha aconseguit eixugar el dèficit econòmic i va impulsar dues declaracions importants, la de l'ús del català i la de la recerca.” **LL. B.**